

▼ TOMAŠEVIĆ ŽELI UKINUTI KONKURENCIJU, OSIGURATI ZAGREB PLAKATU MONOPOL, PODICI NJEGOVU VRIJEDNOST, POVEĆATI CIJENE I PRIHODE TE PRODATI VEĆINSKI GRADSKI UDIO U TVRTKI U VLASNIŠTVU GRADA ZAGREBA. TVRDE NEZADOVOLJNI ZAGREBAČKI OGLAŠIVAČI

'GRAD ZAGREB UGROŽAVA opstanak industrije oglašavanja o kojoj ovise tisuće ljudi'

Tekst ŽELJKO ROGOŠIĆ Fotografije SAŠA ZINAJA/NFOTO I PIXSELL

Gradonačelnik Tomislav Tomašević još nije ni stabilizirao široki i opasni front otvoren prema zaposlenicima Čistoće, a u Zagrebu je već započeo novi rat s brojnim tvrtkama koje žive od industrije oglašavanja. Nacrt Odluke o komunalnom redu postavljen je 23. siječnja 2023. godine u internetsko savjetovanje. Sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu, Nacrt Odluke načelno je vođen željom za „uređenje pročelja, okućnica i dvorišta zgrada u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba u dijelu koji je

vidljiv površini javne namjene, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, kao i održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene te se istom nastoji što efikasnije unaprijediti komunalni sustav komunalnog reda jer je isto od utjecaja na cjelokupni vizualni identitet Grada Zagreba“. „Svakome tko je pročitao prva dva članka Odluke o komunalnom redu, pripremljene za usvajanje na Gradskoj skupštini Grada Zagreba na jednoj od predstojećih sjednica, bilo je jasno da se iza

50-ak stranica Odluke o komunalnom redu sprema veliki nered i da to ne može proći tek tako“, istaknuo je naš sugovornik iz jedne zagrebačke tvrtke s dugogodišnjim iskustvom u postavljanju reklamnih panoa.

ODMAH JE BILO VIDLJIVO da će novom odlukom gradske vlasti i gradonačelnika Tomaševića, kojom se ograničava pravo na oglašavanja plakata i reklamnih panoa samo na one do 12 četvornih metara površine, doći do velikih problema i da će tvrtke zagrebačke industrije oglašavanja koje

NACIONAL JE ISTRAŽIO zašto su čelnici brojnih tvrtki koje žive od industrije oglašavanja nezadovoljni Nacrtom Odluke o komunalnom redu gradske uprave Zagreba na čelu s gradonačelnikom Tomaševićem i tvrde 'da se iza te Odluke o komunalnom redu sprema veliki nered'

misle da je time ugroženo njihovo poslovanje i da su već time dovedene u neravnotežan položaj, pružiti žestoki otpor i, što je logično očekivati, povesti borbu za vlastita prava i opstanak na tržištu. „Ako se tomu pridoda da je Odlukom o komunalnom redu predviđeno uklanjanje s nekoliko tisuća lokacija na javnim površinama plakata, reklama, reklamnih panoa, billboarda većih od 12 četvornih metara, onda doista nije teško zaključiti da takva odluka može pogodovati i osigurati monopolističku poziciju samo 'Zagreb plakata', tvrtke u većinskom vlasništvu Grada Zagreba. Ali tvrtke koja se presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske ne bi smjela ni baviti oglašavanjem. I tu počinje nova zagrebačka drama“, dodaje naš sugovornik iz jedne od najuspješnijih zagrebačkih oglašivačkih tvrtki na velikim reklamnim panoima.

SVI ZAGREBAČKI OGLAŠIVAČI, posebno oni koji su se velikim poslovima dokazali na tržištu vanjskog oglašavanja, kao što su Europlakat, Go2Digital, Anić holding plus, Outdoor Akzent, Frka plus i Pio, upozoravaju unisono: „Tomašević želi ukinuti industriju oglašavanja u Zagrebu, ukinuti konkurenciju, osigurati 'Zagreb plakatu' monopol, podići njegovu vrijednost, povećati oglasne površine, povećati cijene i prihode te prodati većinski gradski udio u tvrtki u vlasništvu Grada Zagreba, koja se uopće ne bi smjela baviti poslovima oglašavanja. Grad Zagreb i gradonačelnik Tomašević na korak su do kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti.“ Činjenica je da je „Zagreb plakatu“ jedini u mogućnosti pratiti gabarite i nove okvire plakata postavljene Odlukom o komunalnom redu, činjenica je, pokazuju FINA-ina dokumenti, da je to još uvijek tvrtka u kojoj je većinski vlasnik (51 posto) Grad Zagreb, a da je 49 posto udjela Fortenove u milijunskim iznosima eura otkupila Mandis, činjenica je da postoji presuda Visokog upravnog suda RH iz rujna 2013. kojom se zabranjuje Gradu Zagrebu, pa tako i njegovoj agenciji za promidžbu, reklamu i propagandu bavljenje poslovima oglašavanja na javnim površinama i nekretninama u vlasništvu Grada Zagreba.

NACIONAL JE U POSJEDU PRESUDE Visokog upravnog suda i odluke Ustavnog suda. Iz njih je razvidno da je Europlakat još u veljači 2010. Ustavnom sudu podnio prijedlog za pokretanje postupka ocjene suglasnosti s Ustavom i zakonom Odluke Grada Zagreba o izmjenama i dopunama Odluke o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima gradskog značaja iz 2008. Ustavni sud je 2012. taj predmet svojom odlukom preputio Viskom upravnom sudu. Godinu kasnije, taj sud je ukinuo članak 1. stavak 1. odluke Grada Zagreba o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima u dijelu koji glasi: „5. Usluge oglašavanja na javnim površinama i na nekretninama u vlasništvu Grada Zagreba“. Dakle, sudskom presudom jasno je potvrđeno da se Grad Zagreb i tvrtke u njegovu vlasništvu ne mogu baviti uslugama oglašavanja na javnim površinama

▼ TRŽIŠNO NATJECANJE NA PODRUČJU OGLAŠAVANJA U GRADU ZAGREBU NI NA KOJI NAČIN NIJE NARUŠENO; NACIONALU JE ODGOVORENO IZ SLUŽBE ZA INFORMIRANJE UREDA GRADONAČELNIKA

i na nekretninama u vlasništvu Grada Zagreba i da Visoki upravni sud to ne smatra komunalnom djelatnosti od gradskog značaja.

AKO SU TE PRESUDE JASNE I DOSTUPNE SVIMA, logično se nameće pitanje kako to da 'Zagreb plakatu' još uvijek postoji, a ne smije obavljati poslove oglašavanja u komunalnoj domeni, kako to da presudu Visokog upravnog suda ne poštuje ni nova gradska vlast, ni gradonačelnik Tomašević i kako to da se on potrudio, umjesto ukidanja 'Zagreb plakata', proširiti njegovu djelatnost, osigurati mu financijsko osnaživanje, ali zato, u naizgled legalnom postupku, pokušava ukinuti konkurenciju, onemogućiti poslovanje stotina poslovnih subjekata i nanijeti našim tvrtkama višemilijunsku štetu“, ističe jedan od naših sugovornika koji smatraju da je Odluka o komunalnom redu na „staklenim nogama“.

Nacional je e-mailom od Ureda gradonačelnika Tomaševića zatražio tumačenje nastale situacije, u kojoj je spomenuti Nacrt Odluke o komunalnom redu, posebno odredbi koje reguliraju komercijalne djelatnosti vanjskog oglašavanja, reklamama, reklamnim panoima i konstrukcijama već izazvala veliko nezadovoljstvo javnosti, posebno poslovnih subjekata koji se bave javnim

'NIJE TEŠKO ZAKLJUČITI da takva odluka može pogodovati i osigurati monopolističku poziciju samo 'Zagreb plakatu', tvrtki u većinskom vlasništvu Grada Zagreba', tvrdi izvor iz oglašivačke tvrtke

oglašavanjem kao komercijalnom djelatnosti u tržišnim uvjetima te velikom broju hrvatskih tvrtki kojima je oglašavanje putem reklamnih sadržaja većih dimenzija potrebno u procesu promoviranja vlastitih proizvoda i usluga. U odgovoru Službe za informiranje i medije Ureda gradonačelnika, koji prenosimo u cjelini, ne daje se konkretan odgovor ni na jedno od sedam Nacionalovih upita. Nismo doznali zašto su Nacrtom Odluke o komunalnom redu, posebno čl. 43., 44. i 45. sve do članka 55., Grad Zagreb i gradonačelnik Tomašević odlučili da neće dozvoliti postavljanje reklama i reklamnih panoa površine veće od 12 četvornih metara na površinama javne namjene, već isključivo na objektima poslovne namjene u svrhu samoreklamiranja. Nismo uspjeli doznati vodi li po mišljenju prvog čovjeka grada takva odluka eliminaciji konkurencije i tvrtki koje se bave javnim oglašavanjem, u korist stvaranja monopola 'Zagreb plakata', koji već sada ima povlašten položaj na tržištu, kao što tvrdi suprotstavljena strana iz zagrebačke industrije oglašavanja. U odgovoru Ureda gradonačelnika 'Zagreb plakatu' se uopće ne spominje, pa i ne daje odgovor o tome zašto postoji i djeluje, kao što je vidljivo iz FINA-ine analize djelatnosti.

U PRIPOCENJU SLUŽBE za informiranje i medije Ureda gradonačelnika ne daje se odgovor hoće li Tomašević poštovati i postupiti po presudi Visokog upravnog suda iz 2013., odnosno ta se presuda i ne spominje. Izostao je i odgovor hoće li Tomašević i Gradska skupština poštovati odluku Ustavnog suda iz 2017. kojom se odbija ustavna tužba Grada Zagreba iz listopada 2013. Grad Zagreb su tada zastupali gradonačelnik Milan Bandić i predsjednik Gradske skupštine Dario Kosor, koji su ustavnom tužbom osporavali presudu Visokog upravnog suda iz rujna te godine. Izostao je i odgovor na Nacionalovo pitanje o izraženim, mogućim sumnjama na favoriziranje, djelovanje i postojanje "Zagreb plakata" i mogućoj skorašnjoj monopolističkoj situaciji, ako ta odluka o komunalnom redu bude usvojena. U odgovoru Službe za informiranje Ureda gradonačelnika Tomaševića se kaže da se "predloženi akt odnosi na sve oglašivače pod jednakim uvjetima, i u potpunosti je usklađen s relevantnim pravnim propisima. Navode koji tvrde drugačije odlučno odbacujemo. Tržišno natjecanje na području oglašavanja u gradu Zagrebu ni na koji način nije narušeno". Međutim, mjere, upute, precizni uvjeti postavljanja reklamnih panoa koje su vidljivi u Nacrtu Odluke o komunalnom redu, doista mogu upućivati i na nešto drugo.

NAKON ŠTO SE TA ODLUKA PAŽLJIVO PROČITA, teško je ne pomisliti da bi njenim usvajanjem Grad Zagreb mogao izazvati pravnu nesigurnost jer bi se time uništio kapital oglašivačkih tvrtki stečen na tržištu. Realno je pomisliti da bi se retroaktivnom primjenom Odluke o komunalnom redu doslovno fizički mogle srušiti zakonski izgrađene oglasne površine tvrtki koje godinama posluju pod tržišnim uvjetima. U takvim okolnostima,

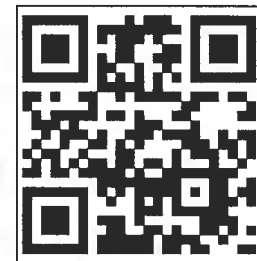
Grad Zagreb bi doista pogodio vlastitoj tvrtki 'Zagreb plakatu', odnosno pojedincima koji bi je kupili te omogućio gradskoj tvrtki monopolistički položaj na tržištu u industriji kojom se Grad Zagreb, zakonski i potvrđenim sudskim presudama, ne smije baviti, što će onda tražiti i našu pravnu zaštitu“, rezolutan je naš sugovornik.

Osim što su uvjereni da bi usvajanjem ovakve odluke Grad Zagreb mogao osporiti pravo na rad njihovim tvrtkama koje čine zagrebačku industriju oglašavanja, naši sugovornici upozoravaju da bi Grad Zagreb „mogao ukloniti naše oglasne prostore s javnih, moguće čak i s privatnih površina i lokacija, unatoč tome što te tvrtke imaju dozvole koje im je izdalo Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine. To znači da je Grad Zagreb Odlukom o komunalnom redu spreman izazvati nered ogromnih dimenzija jer bi tako, iako nenadležan, mogao poništiti sve postojeće i legitimno ishodene dozvole koje su odobrila nadležna ministarstva. Donošenjem nove odluke Grad Zagreb želi pokušati natjerati tvrtke koje se bave javnim oglašavanjem da ponovno zatraže sve potrebne dozvole koje bi im se, vrlo izvjesno, izdale u roku od dvije godine. Zapravo, većina tvrtki ne bi imala ni uvjete za ponovno ishodjenje dozvola, s obzirom na to da njihovi formati oglasnih ploha, veći od 12 četvornih metara, novom odlukom postaju nelegalni“, napominju zagrebački oglašivači.

ATO VODI ZAKLJUČKU da se Odlukom o komunalnom redu izaziva ne samo pravna nesigurnost poslovnih subjekata, već otvara mogućnost pogodovanja i političkog trgovanja te da se uništava tržišno natjecanje. Osim toga, šalje se poruka da Grad Zagreb ne poštuje sudske odluke, ne djeluje u skladu s odlukom Visokog upravnog suda, ignorira i odluku Ustavnog suda, što implicira zaključak o mogućem djelovanju protiv interesa hrvatske ekonomije i hrvatskog pravnog poretka“, naglašava naš sugovornik, čije mišljenje dijele i drugi dionici zagrebačke industrije oglašavanja. Oni postavljaju i pitanje tko bi profitirao donošenjem ove odluke i odgovaraju da ona sigurno nije u interesu Zagreba i Hrvatske jer bi se na ovakav način ugasila industrija koja uprihoduje više od 50 milijuna eura godišnje, na račun stvaranja monopolističkih uvjeta na tržištu. „Sigurno nije u interesu Zagreba i

SLUŠAJTE NAS putem aplikacije, na DAB+ radiju i nacional.hr

Grad Zagreb: 'Svi ćemo se prilagoditi novim propisima za 2 godine'

Grad Zagreb ima pravo i obvezu urediti oglašavanje u javnom prostoru na zakonit i općenito vizualno prihvatljiv način. Intencija je urediti javni prostor i spriječiti pretjeranu eksploataciju istog ogromnim digitalnim reklamnim panoima koji, osim na estetiku javnog prostora, utječu i na sigurnost u prometu i na zdravije ljudi uslijed svjetlosnog onečišćenja okoliša uzrokovanog pretjeranim i nepropisnim emitiranjem svjetlosti velikih digitalnih reklamnih panoa. Za usuglašavanje i prilagodbu novim propisima, predviđen je rok od dvije godine. Smatramo da se radi o dovoljnom vremenskom razdoblju tijekom kojeg se svi mogu uspješno i bez štete prilagoditi novim propisima“.

stećenim ulaganjem kapitala. „Mi doista ne znamo je li gradonačelnik Tomašević svjestan da bi se prihvaćanjem Odluke o komunalnom redu mogao izložiti opasnosti od kaznenog progona po odredbama Kaznenog zakona zbog zlouporabe položaja i ovlasti (članak 291. KZ), zbog onemogućavanja tržišne konkurencije i omogućavanja monopola 'Zagreb plakata', što je u suprotnosti s odredbama Ustava“, zaključili su naši sugovornici koji će pozorno pratiti daljnja događanja.